

בד"צ שערי שלום

עיה"ק ירושלים – בית שמש – ביתר עילית

בנשיאות הגאון הגדול רבי נפתלי נוסבוים שליט"א

הרה"ג פנחס שפירא שליט"א – הרה"ג דוד יהושע קניג שליט"א – הרה"ג יהודה חמאב שליט"א – הרה"ג ברוך אפרתי שליט"א – הרה"ג אייר אבו יצחק שליט"א
(גאב"ד) (ראב"ד גיטין) (ראב"ד יוחסין) (סגן נשיא) (ראש בית ההוראה)

הרה"ג אפרים ברוסקי שליט"א – הרה"ג אברהם ברמי שליט"א – הרה"ג יעקב גרוסברג שליט"א – הרה"ג ישראל דוילובסקי שליט"א – הרה"ג אריה יודלביץ שליט"א
הרה"ג שונדריה יוסף שליט"א – הרה"ג הילל מאירס שליט"א – הרה"ג שלום יצחק מורחי שליט"א – הרה"ג ראובן נקאר שליט"א – הרה"ג אלחנן פרינץ שליט"א

בס"ד, ו' ניסן תש"פ

לידידי הנעלה הגר"מ ציון שליט"א

בדבר שאלתו "האם מי שמפר בידוד בעת הזאת פסול לעדות", הנה כידוע לצערינו הרב כבר בעש"ק פרשת פרה הודיעו הרשויות לאסור קיום לימודים בכל בתי הספר ותלמודי התורה ועוד שורה של הנחיות שנועדו לשמירת חיי הצבור בארה"ק, ותיכף ומיד לאחר השב"ק, כאשר נודע לנו שכמה מורי רעות חברו בענין זה לאנשי הפוליטיקן ממפלגות השמאל והרוסים האנטישמיים, ופירסמו 'פסק' לציבור שיש להפר את ההנחיות, הזדרזנו בבד"צ שערי שלום להוציא פסק הלכה ברור בענין בזה"ל:

1) מאחר דקי"ל (בשלחן ערוך או"ח סימן שכ"ח ס"י וסימן תרי"ח ס"א) שמחללין שבת ויום הכיפורים עפ"י מומחה עכו"ם, א"כ הדבר פשוט שלאחר שחיוו גורמי המקצוע את דעתם לאסור קיום לימודים בימים אלו מחשש הידבקות במחלת הקורונה וכ"ש מחמת חשש הדבקות אחרים – א"כ אסור בשו"א להפר את הוראתם, והאומר אחרת מכך הרי זה בכלל מגלה פנים בתורה שלא כהלכה.

2) וז"ל מרן בעל השבט הלוי (ח"י סימן רצא) "אשר כתב שעשיתם תקנות גדולות בסביבה שלכם למנוע הסכנה בדרכים ע"י התאונות שגורמים שפיכת דמים הרבה ונספו גדולים וטובים, יש לשבח אתכם על כך ולחזק ידכם, ושכל בי"ד בעירו עם מנהיגי הצבור חייבים לעשות למנוע זקין מהתושבים. ואין לזה שייכות אם יש דינא דמלכותא או אין דינא דמלכותא, דהתקנות שנעשו ע"י השלטון נעשו לטובת הצבור למנוע אסונות, ואם לא נעשו על ידם ה' חיוב עלינו לעשות כזה, ויפה העיר כב' מתשובת מרן הח"ס חו"מ ס"י מ"ד. ובא רואה לשון הרמב"ם פ"ח מרוצחים ה"ה, וחייבים בי"ד לכוין הדרכים לעשר ולתקן אותם ולהרחיבן, ומסירין מהם כל מכשול וכל תקלה ואין מניחין בדרך לא תל ולא גיא וכו' ודרך ערי מקלט ל"ב אמות רוחב, ואעפ"י שזה דין מיוחד לרוצחים מדיו תכין לך הדרך, מכ"מ פשוט שממנו לומדים לפי המצב להסיר תקלות מר"ה, ועיין ב"ק נ' ע"ב ובהרבה מקומות דאסור להזיק ר"ה שגורם תקלה, וברמב"ם פ"ב מנזקי ממון ופי"ג הכ"ב והכ"ג וכו' בזה, וממילא נשמע דמצוה להסיר מכשול הרבים בכזה. ועיין כתובות קי"ב ע"א, ר' חנינא מתקן מתקלי' ופרש"י משה ומתקן מכשולי העיר מחמת חבת הארץ שהיתה חביבה עליו ומחזר שלא יצא שם רע על הדרכים ע"כ, וק"ו להסיר סכנה שבתקופה שלנו שאורבים יום יום בדרכים בעו"ה. וממילא פשוט דאסור ע"פ הלכה לעבור ברמזור אדום בכל הזמנים גם כשאין מכוניות מתקרבות ממש דהירוס הסדר מביא לידי סכנה בנפש כידוע. וממילא מצוה לעורר ולהוכיח לאדם שלא ציית לתקנות שנעשו לטובתו ולטובת הצבור כולו שע"י דרכיו הבלתי ישרים, מביא עצמו ואחרים לידי סכנה. והקב"ה יסיר מעמנו שוד ושבר, וכל המתחסד עם הבריות הקדוש ברוך הוא מתחסד עמו, ויזכה לאורך ימים", עכ"ל.

3) ויעו"ע בשו"ת מנחת יצחק (ח"ח סי' קמח) מש"כ "בענין אם מותר למסור לשלטונות את אלו המסכנים עוברי דרך ע"י אי זהירות בהנהגתם בכלי רכב", עש"ב.

4) ההולך ללמוד בבית מדרש בצבור בימים אלו, וכן השולח את בנו ללמוד בתלמוד תורה בציבור בימים אלו – הרי"ז בכלל מצוה הבאה בעבירה, ולא קיים מצוה כלל, כ"א רק איסורים חמורים מאוד.

5) יש לחזק בפרט בימים אלו את לימוד התורה בביתו, ובפרט מוטל הדבר על אברכי הכוללים שליט"א להמשיך בסדרי הלימוד הרגילים של הכולל בתוך ביתם, ולקיים ביתר שאת את דבריו של מרנא החפץ חיים (בספרו תורת הבית פרק א) "צריך האדם לקבוע איזה מקום בביתו שבכל עת שהוא פנוי מעסקיו יפנה תיכף לשם וימצא שם את שאהבה נפשו ואז אשרי וטוב לו בזה ובבא".

אך לדאבון כל לב, חלק מהציבור לא נשמע לפסק הנ"ל, ואולי גם אשמים אנחנו, שמפני הבהילות שהיתה נראית לן אז להוציא את הפסק במהירות, לכן לא היה נראה לנו שיש סיפק בזמן כדי לכנס מוטב תלאת לדון בעניין, וקיבלנו את ההחלטה במושב של שני דיינים, אשר לכך כדי למנוע מהמלעיגים ללעז שזהו "בית דין חצוף" ואין צורך לקיים את הוראותיו, לכן נחתם הפסק ע"י מזכירות הבד"צ. בלא שמות הדיינים כנהוג, ושמה זו היתה הסיבה לכך שפסק זה לא נתקבל כ"כ בציבור, בחושבם שרק יד העסקנים בדבר ולא הבד"צ עצמם עומדים מאחורי הפסק, והשם הטוב יכפר בעדנו, לאשר עד נאמן הוא כי כוונתנו היתה לטובה.

והנה בענין השאלה לגבי פסולות לעדות, הדבר ברור שעם כל המצב החמור בו אנו נתונים כיום, עכ"ז לא ניתנה התורה למרמס לעשותה פלסטר ולעקמה לפי צורך השעה, ולא נהיה אנן כאותם מורי רעות שיפסקו' בשעתו שהנהגים אחרת מהם בהנהגה צבורית כלשהי, וממושעמים לרב גדול פלוני שאינו לרוחם שלהם, המה פסולים לעדות, תצילנה אנניי משמוע זאת, שאין לך עושה תורתו קדום ע"מ לקנטר גדול מזה, וכבר אמרו ע"כ חז"ל ש"טוב לו שלא בברא", ואחרים 'פסקו' שאלו שמעלימים הכנסות ממש הכנסה ומסתמכים על דעת מרן החזו"א זיע"א ועו"פ גדולים שהתירו זאת המה פסולים לעדות, עפ"ל, ובכגון דא נאמר "מפרסמים את החנפים מפני חילול השם", ודי בזה לע"ע.

וע"כ ראשית יש לבאר שישנם ב' סוגים של חובת בידוד, דהיינו מצב אחד שבו רמת הסכנה מגיעה כדי חיוב בידוד מדאורייתא, ומצב שני שבו רמת הסכנה כשלעצמה אינה מחייבת בידוד מהתורה, רק שמטעם 'לא פלוג' ואולי מעוד טעמים גזרו הרשויות חובת בידוד, שאז על אף שבאופן כללי כמובן שאין לחוקי המדינה שרובה חילונית שום תוקף של תקנות הקהל, וזאת מכמה טעמים הלכתיים נכונים וברורים שאין כאן המקום להאריך בהם כעת, מ"מ בעינינו כאלו וודאי שכן יש להם תוקף של תקנות הקהל לכל דבר וענין, וכמובאר גם בשבט הלוי שהבאנו בהחלטת הבד"צ הנזכ"ל, ותקנות הקהל יש להם דין של חיוב דרבנן גמור כמובאר בפוסקים בדוכתי טובא, ואכמ"ל.

וע"כ לענין פיסול לעדות תלוי הדבר בזה, שאם מדובר על איסור דרבנן, כי אז הרי בוודאי שאינו נפסל לעדות בלא התראה קודם לכן וגם רק לאחר הכרזת שמו בבתי כנסיות, כדקי"ל בחו"מ ס' לד סעיף כג וסעיף כד. וי"א שגם לאחר כל אלו אינו נפסל לעדות אלא רק אם היה בזה חימוד ממון, וכדהביא הרמ"א שם בסעיף ג. אך אם מדובר על איסור דאורייתא, כי אז נפסל לעדות גם בלא הכרזה, ומ"מ אכתי נחלקו בזה הפוסקים ממון, וכדהביא הרמ"א שם בעינין, ומי אנחנו להכריע ביוותם. ועכ"פ בוודאי שאם הוא שוגג שאז לכו"ע אינו נפסל לעדות כלל, וכאיתא שם בסעיף ה. ובספק אם הוא שוגג ג"כ אינו נפסל, וכאיתא ברמ"א בסעיף כג שם שבכל ספק פיסול מוקמין גברא אחזקתיה.

וקמיה הבורא ית"ש אפול בתחינה שיחוס ויחון על צאן מרעיתו, ויסיר מגיפה מעלינו.

החותם בדמע

ידידו עוז

פנחס שפירא

בית שמש

פנחס שפירא

פניות לבית הדין יתקבלו אך ורק דרך המזכירות, באמצעות פקס, דוא"ל, או משלוח דואר.

מספר הפקס: 052-5803057 (972) דוא"ל: BDZSHAAREYSHALOM@GMAIL.COM כתובת משרד ראשי: רחוב משה רבנו 9/1 בית שמש

לשאלות טכניות ותיאומים טכניים בלבד ניתן לפנות לטל: 052-7144365